

Tanker om sprog og tilgange fra Orion

SINDs medlemskonference d. 21-22.09.2019

Pernille Mørch Jensen

Tanker om sprog og tilgange fra Orion

- Giver det mening at gå væk fra automatisk at bruge ord som misbrug, dobbeltdiagnoser eller psykisk sygdom?
- Er vi parat til at lytte til den modsætningsfulde mangfoldighed, der findes hos dem, der bruger eller har brugt psykoaktive stoffer, både de ordinerede og de ikke-ordinerede?
- Kan og skal vi slippe forestillingerne om, at medicin bare er godt og rusmidler dårligt og hvad sætter det i gang?

Disponering

1. Lidt om Orion, mig selv og bogen, hvad jeg vil komme ind på + invitationen til jer
2. Vores afsæt og begyndelsen til en undren
3. Hvad vi – og I - kalder 'det'?
4. Hvad hører vi – og I - når vi lytter efter?
5. Hvad er så vores ansvar og opgave?
6. Bolden op til brugerpanelet!

Lidt om Orion

- et bo- og rehabiliteringstilbud i Region Hovedstaden
  - Historien, 'de uanbringelige'
  - Mange diagnoser, voldsomme reaktionsmønstre, udbredt rusmiddelbrug, behandlingsdomme...
  - Man kan ikke blive smidt ud
  - Helle, men ikke på livstid

Forudsætninger

- God normering
- Gode vilkår for refleksion, supervision, uddannelse
- Systemisk-narrativt grundlag
- Dialogisk tilgang – arbejdet med det i de sidste 5-6 år

Udgangspunkt: Frustration og afmagt

- Rusmidler fylder – besværlige liv
- ”Hvis bare det ville gå væk...”
- Fare, usikkerhed – for alle
- Politi, aktivere dom. Konsekvenser?
- Betydning for miljøet, dem, der ikke bruger eller gerne vil stoppe
- Værdighed? ”Skal vi bare se på, lade stå til...”

Begyndende undren

- Der er ikke mange, der tager imod misbrugsbehandling?
- Der ser ud til at være et komplekst samspil mellem psykofarmaka og ikke-ordinerede stoffer?
- Når nu selvbestemmelsesretten, ansvaret og valget er beboerens, og ikke noget vi doserer, hvad kan vi så gøre?
- Er der en måde, vi kan gøre os til relevante samarbejdspartnere?

Misbrug og psykisk sygdom?

Der er mange ord:

- Dobbelt diagnose
- Kaotisk blandingsmisbrug
- Stofmisbruger
- Narkoman
- Alkoholiker

Hvad vi kalder det

- Grundtvig: Ordet skaber hvad det nævner
- Ord angiver forståelse og giver muligheder
- Handler ikke om 'politisk korrekthed'
- Diagnostisk og medikaliseret sprog er ingen forklaring

•

Refleksion: Hvad kalder / det?

- Hvad tænker I om ord som dobbelt diagnose, kaotisk blandingsmisbrug, stofmisbruger, narkoman, alkoholiker?
- Hvilke ord bruger I selv?
- Betyder det noget, hvilke ord vi bruger?
-

Hvad hører vi, når vi lytter efter?

- Selvmedicinering, men ikke kun
- Modsigelser, dilemmaer og nuancer
- Oplevelser, fællesskab, eufori, ro, spænding, frirum
- Stoffer man *skal* tage og stoffer man ikke *må* tage
- Afhængighed? Ønske om at holde op? Ønske om et andet liv?

Refleksion: hvad tænker I om stoffer?

- Bruger eller har I selv brugt rusmidler?
- Hvad bruger/brugte I dem til?
- Kan der findes gode liv med rusmidler?
- Kan det give mening at tale om psykoaktive stoffer under ét?

Hvis ansvar og hvilken opgave?

- Hvad er det vi skal, hvis vi ikke skal rådgive, vejlede, opdrage, irettesætte, sætte grænser, stille krav?
- Prøve at være i dialog med og at hjælpe med det, den anden ønsker hjælp til
- At prøve at være der, ikke foran og ikke bagved, men ved siden af
- Ikke nogen nem vej at vælge

Afsluttende, første refleksioner

- Vi er først lige begyndt!
- Kæmpe læringsproces for både medarbejdere og beboere. Måske er det *for* svært?
- Mere lignede livet – og at være i verden sammen?

Afsluttende, bolden op til brugerpanelet:

- Hvad har været hjælpsomt for jer?
- Kan tanken om følgeskab, og det at gøre sig erfaringer med tillid, være et muligt afsæt for håb, drømme, ønsker?
- Har I tanker om, hvorfor det er så pokkers svært?